

A Pécsi Ítéltábla Dutkay Ügyvédi Iroda által képviselt **I.rendű felperes neve** (címe) I. rendű, a **II.rendű felperes neve** (címe) II. rendű, a **III.rendű felperes neve** (címe) III. rendű, **IV.rendű felperes neve** (címe) IV. rendű, **V.rendű felperes neve** (címe) V. rendű, az **VI.rendű felperes neve** (címe) VI. rendű, **VII.rendű felperes neve** (címe) VII. rendű, **VIII.rendű felperes neve** (címe) VIII. rendű, **IX.rendű felperes neve** (címe) IX. rendű, **X.rendű felperes neve** (címe) X. rendű, **XI.rendű felperes neve** (címe) XI. rendű, **XII.rendű felperes neve** (címe) XII. rendű, **XIII.rendű felperes neve** (címe) XIII. rendű, **XIV.rendű felperes neve** (címe) XIV. rendű, **XV.rendű felperes neve** (címe) XV. rendű, **XVI.rendű felperes neve** (címe) XVI. rendű, **XVII.rendű felperes neve** (címe) XVII. rendű, **XVIII. rendű felperes neve** (címe) XVIII. rendű, **XIX.rendű felperes neve** (címe) XIX. rendű, **XX.rendű felperes neve** (címe) XX. rendű, **XXI.rendű felperes neve** (címe) XXI. rendű, **XXII.rendű felperes neve** (címe) XXII. rendű és **XXIII.rendű felperes neve** (címe) XXIII. rendű felpereseknek -a Kiss Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes neve**(alperes címe) alperes ellen -kártérítés megfizetése iránt indított perében a ...Törvényszék 2013. január 17. napján kelt számú ítélete ellen a IX.,XV. és XXIII. rendű felperesek részéről 26. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

k ö z b e n s ő í t é l e t e t :

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - megváltoztatja, mellőzi a IX.,XV. és XXIII. rendű felperes keresetének elutasítását és a felperesek elsőfokú perköltség fizetésre kötelezését.

Megállapítja, hogy az alperes a IX.,XV. és XXIII. rendű felpereseknek okozott kárért - amely összefüggésben van azzal a magatartásával, hogy a P. Főcsatornából a F. zsilipen keresztül a F.-Dunába történő szabad vízáramlást nem biztosította - kártérítési felelősséggel tartozik.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt a IX.,XV. és XXIII. rendű felpereseknek 455.185 (négy százötvenötezer-egyszáznyolcvanöt) forint másodfokú perköltséget.

A közbenső ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a felpereseknek a F. zsilip

lezárásával - a P. Főcsatornából a zsilipen keresztül a F.Dunába történő vízáramlás megakadályozásával - a mezőgazdasági ingatlanaikon kialakult belvízi károk megtérítése iránti keresetét elutasította. Tényként az alábbiakat állapította meg:

A számú vízjogi üzemeltetési engedély szerint az alperes a F.Duna vízilétesítményei, így a F.zsilip kezelője. Az engedélyhez kapcsolódó Üzemeltetési szabályzat szerint a P. Főcsatorna fő feladata az öblözet belvizeinek összegyűjtése. A szabályzat szerint a F. zsilipet belvízvédelmi készültség esetén a Vízügyi Igazgatóság belvízvédelmi tervének előírása szerint kell működtetni. A 2010. júniusi belvízvédelmi készültség idején az alperes észlelte, hogy a zsilip előtt a főcsatornából sötét színű, bűzös, ismeretlen eredetű szennyezés érkezett, úgy ítélte meg, hogy a víz nyári szezonban a F.Dunába kerülve előre nem meghatározható következményeket okozhat, a holtág vízének időszakos, a kiválóhoz képest valamilyen fokú vízminőség romlását eredményezheti, ami a fürdési szezonban a fürdőhely üzemeltetésének szünetelésével járhat, ezért 2010. június 12-én a F zsilipet lezárta, majd a szennyezett víz átbukásának megakadályozása érdekében a helyi ingatlantulajdonosok és horgászok a zsiliptáblával lezárható F.zsilipet a zsiliptorony hornyába helyezett fa betétpallókkal is lezárták, a zsiliptábla és horony közti teret homokzsákokkal, illetve homokkal töltötték fel. A 2010.június 15-18.-i újabb csapadékok eredményeként a főcsatornába került víz visszaduzzasztott, a kialakult víznyomásos területeken a kalászosok (búza, zab) a víz hatására elfeküdtek, a kukorica gyökere károsodott, a fejletlen kukoricánövény termést nem hozott, a víz miatt megközelíthetetlen területeken elmaradt mezőgazdasági munkák miatt a terméseredmény elmaradt a szokásostól. A K. Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség a 2010. június 30-án kelt,számú - előzetesen végrehajtható - határozatával kötelezte az alperest a F.zsilip üzemeltetési engedélyhez kapcsolódó üzemeltetési szabályzatban foglaltaknak megfelelő üzemképes állapotba állítására, kimondta, hogy az az ehhez szükséges intézkedéseket meg kell tenni, a zsiliptábla működtetéséhez a homokzsákokat és a homokot el kell távolítani.

A határozat ellenére az alperes a zsilipet csak 2010. szeptember 20-án nyitotta meg.

Az elsőfokú bíróság a megállapított tényállásból arra a következtetésre jutott, hogy az alperes a zsilip lezárásával okozott károkért nem felel, a belvízzel összefüggő kártérítési felelősség alól sikerrel kimentette magát, bizonyította, hogy a zsilip lezárásával, és a nyári szezonban a szennyezett víz holtágon kívül tartásával az adott helyzetben tőle elvárható magatartást tanúsította.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a IX.,XV. és XXIII. rendű felperesek terjesztettek elő fellebbezést, kérték az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, és az alperes kártérítés fizetésére kötelezését. Álláspontjuk szerint az alperes magatartása jogellenes és felróható volt, ezért kárfelelőssége fennáll, az alperes jogsértést követett el azzal, hogy önhatalmúlag lezárta a zsilipet, majd azt az üzemeltetési szabályzat, a vízjogi üzemeltetési engedély, és az elsőfokú,

előzetesen végrehajtható határozat ellenére zárva tartotta. Az alperes -a kimentés körében - nem bizonyította , hogy a szennyeződésnek a H-Duna vízébe kerülése valóban olyan mértékű vízminőségromlást eredményezett volna, amely azt a fürdésre és vízi sportolásra alkalmatlanná tette volna, illetve a természetre káros hatással lett volna. Sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság a peren kívül beszerzett szakvélemények ellentmondásait nem oldotta fel, és nem indokolta meg miért az egyik megállapításait fogadta el ítélezése alapjául.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Utalt arra, hogy a F.zsilip üzemeltetési szabályzata azt rögzíti, hogy a nyári üdülési szezonban az üdülési szempontok az elsődlegesek, így nem járt el jogellenesen, amikor megakadályozta a szennyezett víz beáramlását a holtágba.

A fellebbezések alaposak.

Az elsőfokú bíróság ítéletének tényállásából mellőzi a másodfokú bíróság az ítélet 4. oldal 5. bekezdését, a 6. oldal 2. bekezdésétől a 7. oldal 2. bekezdéséig terjedő részt, a 8. oldal utolsó bekezdésétől a 10. oldal 3. bekezdéséig terjedő részt, mert itt írt ténymegállapítások szükségtelenek a kereset jogalapjának eldöntéséhez. Kiegészíti, pontosítja az elsőfokú bíróság ítéletének tényállását az alábbiakkal:

A vízjogi üzemeltetési engedélyhez kapcsolódó Üzemeltetési szabályzat szerint a P.Főcsatorna elsődleges funkciója az öblözet belvizeinek összegyűjtése, és a F. holtágba vezetése (5.1.1.1.)

A K. Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség a 2010. június 30-án kelt, számú határozata indokolásában az alábbiakat rögzítette:

„A K. Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség (a továbbiakban: Felügyelőség) munkatársai több alkalommal tartottak helyszíni szemlét a F. zsilip területén. A helyszíni szemlék során megállapításra került, hogy a zsiliptáblával lezárható F.zsilipet a zsiliptorony hornyába helyezett fa betétpallókkal is lezárták, a zsiliptábla és horony közötti teret homokzsákokkal, illetve homokkal töltötték fel. A F.Duna holtágban és a P.főcsatornában kialakult vízállások alapján belvízvédelmi helyzet áll fenn, jelenleg II. fokú belvízvédelmi készültség van érvényben. A megemelkedett vízszintek következtében a holtág F. területén part menti ingatlanok kerültek elöntésre, illetve az elöntés veszélye jelenleg is fennáll. A P. főcsatorna és műtárgyai elsődlegesen a belvíz elvezetésére szolgálnak. A F.-Duna holtágra kiadott sz. vízjogi üzemeltetési engedélyhez kapcsolódó üzemeltetési szabályzat alapján a vízkormányzást biztosító F. zsilip üzemeltetése F.Nagyközség Önkormányzatának a feladata. Az árvíz- és a belvízvédkezéssel szülő 10/1997.(VII.17.) KHVM rendelet 20. § (3) bekezdése szerint „Gondoskodni kell a csatornákból a víz szabad lefolyását gátló akadályok eltávolításáról, a szükséges vízkormányzásról.....a műtárgyak megfelelő kezeléséről.” A fentiekben ismertetett feladatok elvégzése az Önkormányzat kötelezettsége, ezért a zsilip

elzárásával előidézett visszaduzzasztás további károkozásának elhárítása érdekében a rendelkező részben foglaltak alapján döntöttem, az Önkormányzatot azonnali beavatkozásra köteleztem."

Az így módosított tényállásra figyelemmel sem ért egyet a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak azzal a jogi álláspontjával, hogy az alperes a kártérítési felelősség alól kimentette magát.

A F.zsilip üzemeltetése az alperes, mint kezelő feladata. Az alperes nem vitatta, hogy a zsilipet 2010. június 12-én lezárta, és nem akadályozta meg, hogy azt ismeretlen személyek (üdülőtulajdonosok, horgászok) tömedékeléssel eltorlaszolják oly mértékben, hogy a víz még átbukással se jusson át a F.Főcsatornából aDunába. Ha az alperes e magatartása (zsilip lezárás, tömedékelés tűrése, torlaszok eltávolításának elmulasztása) kárt okozott, akkor az jogellenes károkozás volt, a károkozás - Ptk. 339.§-a által megfogalmazott - általános tilalma folytán, ahogy azt az elsőfokú bíróság is megállapította (bár az ítélet indokolása utolsó bekezdésében félreérthetően a jogellenesség hiányára utalt).

A jogellenes károkozás kártérítési következménnyel jár, kivéve, ha a károkozó bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az, az adott helyzetben általában elvárható. Az adott helyzetben általában elvárhatóság mércéje egy speciális, az egyedi és az általános közötti szint, az általában kitétel arra utal, hogy a magatartás nem a szubjektív képességek, tényezők, adottságok alapján ítélandó meg, hanem a társadalom tagjai által általában elfogadott magatartás jelenti a normát, amelynek való meg nem felelés társadalmi elítélést von maga után.

A fenti elvek tükrében kell az alperesi magatartást vizsgálni, amely magatartás felróhatóságát a perbeli helyzetben nem az dönti el, hogy az alperes az egymással szemben álló érdekek közül helyesen választott-e, a perbeli jogvitában ugyanis elsődlegesen nem az egymással szemben álló érdekeknek (földtulajdonosok - nyaralótulajdonosok, nyaralók, horgászok érdeke) van alapvető jelentősége, hanem annak a ténynek, hogy az alperes számára jogszabály, vagy hatósági határozat tartalmazott-e kötelező előírást, az alperes ennek az előírásnak eleget tett-e, magatartása megfelelt-e jogszabály, vagy hatósági határozat rendelkezésének. Jogszabállyal, végrehajtható hatósági (bírósági) határozattal szembehelyezkedő magatartás ugyanis nem felelhet meg a társadalom elvárásainak, mert a társadalom elvárásainak a jogkövető magatartás felel meg. Sem az alperes, sem más jogalany nem mérlegelheti, hogy van-e magasabb rendű érdek, mint a jogszabály, vagy hatósági határozat által védett érdek, és ezért a kártérítési felelősség alól egyetlen jogalany sem mentheti ki magát azzal, hogy bár magatartása szemben állt a jogszabály vagy hatósági határozat rendelkezésével, ez volt a helyes, tőle elvárható magatartás.

Az alperesi magatartás értékelésénél lényeges tény a K. Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség elsőfokú, és az Országos Környezetvédelmi és Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség tényállásban

idézett másodfokú határozatának tartalma. Az árvíz- és belvízvédekezésről rendelkező - a K. Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség 19.317/2010. számú határozata indokolásában is hivatkozott 10/1997.(VII.17.) KHVM rendelet 20. § (3) bekezdése szerint elsőfokú készség esetén gondoskodni kell a csatornákból a víz szabad lefolyását gátló akadályok eltávolításáról, a szükséges vízkormányzásról, a szivattyúterepék üzemeltetéséről, a műtárgyak megfelelő kezeléséről. A határozat rögzítette, hogy a zsilip elzárásával előidézett visszaduzzasztás további károsodásának elhárítása érdekében volt szüksége a döntés meghozatalára, és az életveszéllyel vagy súlyos kárral fenyegető helyzet megelőzése, elhárítása vagy káros következményeinek enyhítése miatt annak előzetesen végrehajthatóvá nyilvánítása. A hatóság a határozatát a vízminőségi paraméterek ismeretében hozta meg, ezek ismeretében is úgy ítélte meg, hogy a víz szabad lefolyásának akadályozása jelenti a súlyosabb jogsérelmet, és határozza meg a védendő érdekeket. A határozat önmagában igazolja azt a tényt, hogy az alperes a zsilip lezárásával, a tömedékelés eltűrésével jogszabályt szegett, a hatósági határozatot nem hajtotta végre, e tényállás mellett pedig - a fentebb részletezett okok miatt - nem hivatkozhat arra, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben elvárható volt.

A kifejtettekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján történt megváltoztatásával, a Pp. 213. § (3) bekezdése szerinti közbenső ítélettel az alperes kártérítési felelősségének fennállását megállapította, az összecszerűség körében az elsőfokú bíróságnak kell a további eljárást lefolytatnia, és határozatot hoznia.

A fellebbező IX., XV. és XIII. rendű felperes fellebbezése kapcsán pernyertes lett, így a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a másodfokú bíróság az alperest részükre perköltség megfizetésére, amely áll az általuk együttesen lerótt másodfokú eljárási illetékből és az őket együttesen képviselő ügyvéd munkadíjából, melynek mértékét a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése, valamint a 4/A. § alapján állapított meg.

Pécs, 2013. november 6.

. Kovács Ildikó s.k. a tanács elnöke, Dr. Berki Csilla s.k. előadó bíró, Dr. Gyöngyösiné dr. Antók Éva s.k. bíró